

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 4084/04

וערעור שכנגד

בפני :
כבוד הנשיא (בדימ.) א' ברק
כבוד המשנה-לנשיאה שופט א' ריבלין
כבוד השופט א' גרוניס

המערערת (המשיבה שכנגד) : איילון חברה לביטוח בע"מ

נ ג ד

המשיבים (המערערים שכנגד) : 1. גדי סגרון
2. ביטוח לאומי

ערעור וערעור שכנגד על פסק-דין של בית-המשפט
המחוזי בירושלים מיום 25.3.04 בת.א. 4258/92 שניתן
על-ידי כבוד השופט ב' אוקון

תאריך הישיבה : כ"ח בניסן התשס"ו (26.4.06)

בשם המערערת (המשיבה
שכנגד) : עו"ד גבריאל ראובינוף

בשם המשיב 1 (המערער 1
שכנגד) : עו"ד שניאור זלמן פונדמינסקי

בשם המשיב 2 (המערער 2
שכנגד) : עו"ד רעיה טננהאוז

פסק-דין

השופט א' ריבלין:

1. המשיב, יליד שנת 1973, נפגע בתאונת דרכים, שהיא גם תאונת עבודה. הוא נהג ברכב מעבירו, אשר היה מבוטח אצל המערערת. בית המשפט המחוזי בירושלים (כבוד השופט ב' אוקון) פסק למשיב פיצויים בראשי נזק שונים. על פסק-דינו משיגים שני הצדדים.

נכותו הרפואית של המשיב – כפי קביעתו של המוסד לביטוח לאומי ששימשה את בית המשפט בהתאם לסעיף 6ב לחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975 – היא בשיעור 88%. בית המשפט המחוזי מצא, לאחר שהונחה בפניו גם חוות-דעת בתחום השיקום ונשמעו טענות הצדדים, כי נכותו התפקודית של המשיב עומדת על 80%. בשיעור זה העריך בית המשפט קמא את מידת הפגיעה בכושר ההשתכרות, ובהתאם לכך נקבע הפיצוי, על-פי רמת שכר של 4,500 ש"ח לעבר, ו- 5,400 ש"ח לעתיד, עד גיל 67. עוד נפסק למשיב, בגין עזרת הזולת, סכום של 75,000 ש"ח לעבר, ו- 600,000 ש"ח לעתיד – הכל על-פי אומדן גלובאלי הנסמך על הראיות שהובאו. כמו-כן נפסקו למשיב, על דרך האומדן, סכום של 80,000 ש"ח בגין הוצאות ניידות, וסכום של 60,000 ש"ח בגין טיפולים רפואיים. בגין הנזק הלא ממוני נפסק למשיב סכום של 165,552 ש"ח. בית המשפט קמא הורה לנכות מסכום הפיצוי את התשלומים התכופים ששולמו למשיב, וכן את קצבאות המוסד לביטוח לאומי שזכאי להן המשיב: דמי פגיעה (21,591 ש"ח), קצבת נכות כללית (772,452 ש"ח) וקצבת שירותים מיוחדים (245,410 ש"ח). במסגרת הדיון בבית-המשפט המחוזי נתעוררה גם מחלוקת בין הצדדים באשר לשאלה אם ראוי לנכות מן הפיצויים סכום ששיעורו כסכום תגמולי המוסד לביטוח לאומי בענף תאונות העבודה, כאילו שולמו תגמולים אלה על-ידי המוסד לביטוח לאומי, וזאת תחת תגמולי הנכות הכלליים, שבהם בחר בפועל המשיב. בית-המשפט מאן להיעתר לבקשת המערערת בעניין זה והטעים, כי "אין מקום להפעיל חשבונאות בנוגע לבחירותיו של התובע בקצבאות אלה ואחרות, ושיקוליו אינם עולים כדי חוסר תום לב או אי הפעלת זכות המצדיקים חישוב רעיוני".

2. כנגד פסק-דין זה מופנים הערעור והערעור שכנגד. נקדים ונאמר: הצדדים משיגים על קביעותיו השונות של בית המשפט המחוזי. מכאן ומכאן נשמעות טענות ביחס לשיעור הנכות התפקודית ולסכומים שנפסקו בראשי הנזק השונים. טענות אלה דינן להידחות. הן מכוונות כנגד הממצאים אליהם הגיע בית המשפט המחוזי, על יסוד מכלול הנתונים שבאו בפניו, ובכלל זה חוות הדעת בתחום השיקום; הן מכוונות גם כנגד מסקנותיו של בית המשפט המחוזי, הנשמעות על אותם ממצאים, ומקום שהדבר נדרש, על הערכה גלובאלית לפי שיקול דעתו. לעניין כל אלה לא מצאתי בפסק הדין דבר המצדיק התערבות, ולא מצאתי במאזן הכולל חריגה ממתחם הסבירות (ראו ע"א 971/03 בגא נ' מלול, תק-על 2005 (4) 1085).

3. עניין אחד מצריך עיון, והוא נוגע לשאלת ניכוי גמלאות המוסד לביטוח לאומי. השאלה הנשאלת היא מה דין הניכוי בנסיבות שבהן עומדת לנפגע בחירה בין מספר גמלאות ובהן זכות תביעה בענף נפגעי עבודה. הוא בוחר שלא למצות את תביעת

התגמולים הזו כי אם לילך בנתיב אחר – במקרה זה ענף נכות כללית. בית המשפט המחוזי הורה, במקרה זה, על ניכוי הגמלאות המשולמות בפועל. בחירה זו יש עימה הגיון אך נראה כי אין היא עולה בקנה אחד עם הוראת הדין וכי מכלול השיקולים מטה את הכף, בסופו של דבר, לצד אחר.

4. פגיעה בעבודה מקימה לנפגע זכאות לגמלאות מאת המוסד לביטוח לאומי. זכאות זו מביאה אל תוך המשוואה הרגילה של מזיק-ניזוק גורם נוסף – המוסד לביטוח לאומי המיטיב עם הניזוק, ומעוררת את שאלת מערכת היחסים בין השלושה. במערכת יחסים זו עוסק סעיף 82 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], שזו לשונו:

82. פיצויים וגמלאות מביטוח לאומי
(א) המבוטח לפי פרק ב' לחוק הביטוח הלאומי, תשי"ד-1953 (להלן בפרק זה: החוק), לרבות התלוי בו כאמור בסעיף 22 (ב) לחוק, שהיו זכאים לפי פקודה זו עקב מאורע אחד גם לפיצויים מן המעביד, וגם לגימלה לפי חלק ב' לחוק - תנוכה הגימלה מסכום הפיצויים שהיו מגיעים להם ממעבידם אילולא סעיף זה.
(ב) לענין סעיף זה -
"גימלה" - השווי הכספי של הגמלאות, להוציא גימלה בעין, שניתנו או שעתידות להינתן לפי חלק ב' לחוק, לרבות תמורת דמי פגיעה המשתלמת לפי סעיף 38 לחוק, וגימלה שהופחתה או שנשללה עקב מעשה או מחדל של העובד, או שלא ניתנה בגלל בחירה בגימלה אחרת לפי החוק, רואים אותה כאילו ניתנה או שעתידה להינתן בשלמותה; הוראות שר העבודה לפי סעיף 49 (ב) לחוק בדבר היוון קיצבאות ובדבר חישוב ערכן הכספי של גימלאות בעין, כוחן יפה גם לקביעת השווי הכספי של גימלאות לענין סעיף קטן זה;
"מעביד" - החייב לפי החוק בתשלום דמי הביטוח בעד המבוטח, לרבות מי שהמעביד אחראי למעשהו לפי סעיף 13 לפקודה זו.
(ג) בנסיבות האמורות בסעיף קטן (א) לא ידאו, לענין סעיף 70 לחוק, את המעביד כצד שלישי שזכויות כלפיו מועברות למוסד לביטוח לאומי.
[ההדגשות הוספו – א' ר']

הנה-כי-כן, את הגמלאות המשולמות לנפגע עבודה יש לנכות מן הפיצוי שזכאי לו הנפגע מאת המעביד, ולמוסד לביטוח לאומי לא קמה זכות שיבוב בגין תשלומן. "מאחורי סעיף זה" – כך נפסק – "הגיון כלכלי ומשפטי", והוא: "המעביד הוא המשלם למל"ל דמי ביטוח עבור עובדו והוא זכאי ליהנות מהביטוח שהוא דאג לעריכתו. בשלמו את הפרמיה נושא המעביד בעקפיין בעול הגמלה המשתלמת לעובד שנפגע"

(רע"א 686/97 מנורה נ' עזבון המנוח משה תמר ז"ל, תק-על 99(3) 1674). "כך נושא המעביד בסכום רק פעם אחת והנפגע מקבל את נזקו רק פעם אחת" (ע"א 545/85 אליהו חברה לביטוח בע"מ נ' אלגריסי, פ"ד מד(2) 8). אכן, בין המעביד לבין המוסד לביטוח לאומי מתקיימים יחסי מבטח-מבוטח, ומששילם הראשון את דמי הביטוח, שוב אין מקום שיישא הוא בנזק וגם יידרש להשיב למוסד את הגמלה המשתלמת לנפגע-העובד (ע"א 552/71 כהן נ' ולד, פ"ד כ"ז(1) 201, 204-206). יובהר, כי סעיף 82 לפקודה הוחל "על זכותו של נפגע לפיצוי על נזק גוף" על פי חוק הפיצויים – זאת בהתאם לאמור בסעיף 4(א) לחוק אחרון זה – וכמאמר הפסיקה, החברה המבטחת באה, בנסיבות כגון אלה שבפנינו, בנעלי המעביד, ופטורה גם היא מתביעת שיבוב של המוסד (ראו עניין אלגריסי הנ"ל).

אכן, מקום בו מדובר בתאונה שאינה תאונת עבודה, מוקנית למוסד לביטוח לאומי זכות חזרה על המזיק בגין הגמלאות המשולמות לניזוק, וכך נושא המזיק, בסופו של יום, בסכום הפיצוי כולו: מקצתו משולם לניזוק ומקצתו – למוסד לביטוח לאומי. ואולם, כאשר המדובר בתאונת עבודה, המאזן משתנה; המעביד זכאי, בהתאם להוראת סעיף 82 לפקודה, לנכות מסכום הפיצויים את הגמלאות המשולמות על-ידי המוסד לנפגע. הוא זכאי גם – בהבדל מן המקרה שאינו תאונת עבודה – לכך שהמוסד לא יחזור עליו בגין התגמולים ששולמו לניזוק. זכאות זו של המעביד אינה "פרס". היא משקפת את תוצאותיו של הביטוח שעבורו שילם המעביד. בשל כך אין המוסד לביטוח לאומי רשאי לחזור בתביעת שיבוב כנגד המעביד.

5. הלכה היא לפיכך, כי על הנפגע מוטלת החובה לפנות למוסד לביטוח לאומי בתביעה למימוש זכותו לקבלת הגמלאות; ואם אינו עושה כן – יש לנכות מן הפיצוי גמלאות "רעיוניות" המשקפות את זכאותו של הניזוק לקבל גמלאות ואת זכותו של המזיק לדרוש מן הניזוק כי יקטין בדרך זו את נזקו. עמד על כך בית משפט זה בע"א 86/73 תושיה נ' ציון חברה לביטוח, פ"ד כח(2) 497:

כלום יתכן שזכותו של המעביד תהא תלויה ברצונו של העובד? ברצותו יתבע מהמוסד את הגימלה, ואזי יזכה המעביד בניכוי ערכה המלא, אפילו בפועל הופחתה או נשללה על-ידי המוסד; ברצותו לא יתבע כלל את הגימלה. ובשל כך בלבד יפסיד המעביד את זכות הניכוי שלו? אין הדבר מתקבל על הדעת כלל ועיקר... סעיף 82 (א) אינו דורש "קבלת" גימלה, אלא "זכאות" לגימלה. מכאן שהזכות לגימלה, היא לבדה, להבדיל מקבלתה בפועל, נותנת למעביד את הזכות לנכותה מסכום הפיצוי המשתלם על-פי פקודת הנזיקין. אין איפוא כל חשיבות

לעובדה כי בפועל לא תבעו המערערים את הגימלה ומשום כך לא קיבלוה. החשוב והקובע הוא אם היו זכאים לה....

הלכה זו חזרה ונשנתה בפסיקה. כך, למשל, בע"א 592/66 "הקודחים" נתניה בע"מ נ' ביטון, פ"ד כא(1) 281, הודגשה "זכותו של המעביד, לפי החוק, שינכו מדמי הנזק הרגילים את שווין של הגימלאות ששולמו והעתידות להשתלם" (שם, בעמ' 286). מזכות זו של המעביד גזר בית המשפט את חובתו של הנפגע, בנסיבותיו של אותו עניין, לנצל את זכותו ולפנות בבקשה לדיון מחדש במוסד לביטוח לאומי בדרגת נכותו על-מנת להגדיל את הגמלה. כדברי בית המשפט שם:

המשיב הודה שהוא ידע על זכותו לפנות למוסד לביטוח לאומי ולדרוש עיון מחדש בדרגת נכותו, והוא רוצה לפנות אך טרם פנה. אם ימתין בפנייתו עד לאחר המשפט... עלול הוא בסופו של דבר לזכות ביותר מהנזק שנגרם לו והמערערת לא תוכל עוד לנכות את העודף הזה מהפיצוי, שהרי הפיצוי נקבע סופית אחת ולתמיד במשפט. נמצא כי העובד המתירשל יוצא נשכר והמעביד מפסיד על לא עוול בכפו. תוצאה כזאת לא רק שאינה צודקת אלא שהיא בניגוד בולט לרצון המחוקק אשר ביקש לשריין בסעיף 62 לפקודת הנזיקים האזרחיים את זכותו של המעביד ליהנות מתשלומי הגימלה של הביטוח הלאומי לעובד הנפגע במלואם, כיון שענף זה של הביטוח הלאומי נישא כולו על כתפי נותני העבודה.

ובע"א 8673/02 פורמן נ' גיל, פ"ד נח(2) 375 סוכמה ההלכה בזו הלשון:

סעיף 82(א) לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] (להלן: הפקודה) קובע כי במקרה שבו זכאי אדם, עקב מאורע אחד, לפיצויים הן ממעבידו (מעביד לעניין סעיף זה מוגדר כחייב לפי חוק בתשלומי ביטוח לאומי), והן לגמלה לפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן: החוק) - תנוכה הגמלה מהפיצויים להם זכאי הנפגע מכוח הפקודה. בהסתמכו על לשון הוראת הפקודה ועל תכליתה, קבע כבר בית משפט זה כי אין חשיבות לשאלה אם המזיק תבע כבר את הגמלה מאת המוסד לביטוח לאומי וקיבל אותה. די שהוא זכאי לקבלה, על מנת ששווייה ינוכה מהפיצוי בו יחוייב המעביד מכוח הפקודה. במקרים שכאלה, יעריך בית המשפט את גובהה של הגמלה הרעיונית, וינכה את היוון תשלומיה מהפיצויים אשר בתשלומם יחוייב המעביד.

6. בענייננו, לא יושב המשיב בחיבוק ידיים. הוא פנה למוסד לביטוח לאומי. נקבעה לו דרגת נכות בענף נפגעי עבודה, וזו אף שימשה את בית המשפט קמא כ"קביעה על-פי דין". אף נקבעה לו, למשיב, מוגבלות בניידות. ואולם, בסופו של דבר הסב המשיב פניו מן הזכאות לתגמולים בענף נפגעי עבודה ופנה לאפיק קצבת הנכות הכללית. זאת עשה, לדבריו, בעקבות מכתבים ששוגרו לו על-ידי המוסד, שבהם נכתב כהאי לישנא: "מכיוון שקצבת הנכות הכללית גבוהה יותר מקצבת הנכות מעבודה, לא תשולם לך קצבת הנכות מעבודה החל מ... מתאריך זה תשולם לך קצבת נכות כללית". הודגש במכתב, כי "כאשר תיקבע דרגת נכות יציבה בשני הענפים תעמוד בפניך אפשרות הבחירה". התייחסות זו של המוסד לביטוח לאומי נובעת, כך נראה, מהנחתם של כותבי המכתבים, כי לעת הזו, גבוהים התגמולים השוטפים המשתלמים במסגרת ביטוח הנכות הכללית מאלה המשתלמים מכוח ביטוח נפגעי עבודה. יחד עם זאת, יודגש כבר עתה, נראה כי בטווח הארוך, מצטברות הגמלאות בענף נפגעי עבודה לסכום כולל העולה על הגמלאות בענף נכות כללית. עוד נשוב לעניין זה.

7. זכות הבחירה בין מסלולי-גמלאות שונים עומדת לו לנפגע מכוח הוראת החוק. סעיף 320(ד) לחוק הביטוח הלאומי קובע כי "היה אדם זכאי... ליותר מגמלה אחת, הברירה בידו לקבל אחת מהן". יחד עם זאת, סעיף 82(ב) לפקודת הנזיקין קובע, מפורשות, כי בחירה זו אינה גורעת מן הצורך לנכות מסכום הפיצויים שהמעביד חב בו, את הגמלאות שזכאי להן הנפגע מכוח היותו נפגע עבודה. צאו וראו כיצד מוגדרת "גימלה" בסעיף 82(ב) לפקודה: ההגדרה דוברת, ראשית, ב"שווי הכספי של הגימלאות, להוציא גימלה בעין, שניתנו או שעתידות להינתן לפי חלק ב' לחוק" – קרי: החלק שעניינו ביטוח נפגעי עבודה (היום חלק ה' לחוק הביטוח הלאומי). ואולם ההגדרה כוללת גם "גימלה שלא ניתנה בגלל בחירה בגימלה אחרת לפי החוק". אף זו האחרונה – כך לשון הסעיף – "רואים אותה כאילו ניתנה או שעתידה להינתן בשלמותה". משמעות הדבר היא, כי מקום בו זכאי הנפגע לגימלה כנפגע עבודה, אך בוחר בגימלה אחרת, רואים את גמלת העבודה שהוא זכאי לה כאילו שולמה, וזאת לצורך ניכוייה מן הפיצוי שזכאי לו הנפגע מאת המעביד, כהוראת סעיף-קטן (א).

8. הוראה זו שבחוק – הגיונה בצדה. ועל ההיגיון כבר עמדנו: המעביד רכש ביטוח אצל המוסד לביטוח לאומי, והיום, כשהוא נדרש לשאת בתשלום פיצויים לניזוק, מבקש הוא, בצדק, ליהנות מן הביטוח. ההנאה מן הביטוח מגולמת בהסדר שלפיו מנוכה שווי תגמולי העבודה (המבטאים את שווי הביטוח שנרכש) מסכום הפיצויים – זאת אפילו לא תבע הניזוק תגמולים כלל (ניכוי רעיוני) או בחר לתבוע

תגמולים אחרים. והרי הפסיקה הבהירה, כי אין מקום לכך "... שזכותו של המעביד תהא תלויה ברצונו של העובד" וכי "... סעיף 82 (א) אינו דורש 'קבלת' גימלה, אלא 'זכאות' לגימלה" (עניין תושיה הנ"ל). ועוד עמדה הפסיקה, כזכור, על "... רצון המחוקק אשר ביקש לשריין בסעיף 62 לפקודת הנזיקים האזרחיים [היום סעיף 82] את זכותו של המעביד ליהנות מתשלומי הגימלה של הביטוח הלאומי לעובד הנפגע במלואם, כיון שענף זה של הביטוח הלאומי נישא כולו על כתפי נותני העבודה" (עניין "הקודחים" הנ"ל). כל אלה יפים גם לענייננו. המחוקק "שריין" את זכותו של המעביד בדבר ניכוי גמלאות העבודה, גם מפני בחירה של הניזוק בגמלאות אחרות. לגבי שוויין של גמלאות העבודה המנוכות מן הפיצויים, חלה הוראת סעיף 82(ג) הקובעת, כי למוסד לביטוח לאומי אין זכות שיכוב בגינן (אין בכך כדי לשלול טענות אפשריות מצד המוסד לגבי סכום תגמולים שהוא מעבר לגמלת העבודה).

הנה כי כן, הבחירה לבד והניכוי לבד – זו אינה שוללת את זה וזה אינו שולל את זה. זכות הבחירה של הניזוק בגמלאות כאלה או אחרות עומדת בעינה, אך כך גם זכותו של המעביד כי שווי גמלאות העבודה ינוכה מסכום הפיצויים וכי המוסד לביטוח לאומי לא יחזור עליו בתביעת שיכוב לעניין גמלאות אלה. יצוין, כי על-פני הדברים, הנפגע יכול בעתיד לשנות את בחירתו – והרי לכם טעם אפשרי נוסף להוראה הקובעת כי לא הבחירה חורצת את גורל הניכוי, אלא הזכאות לגמלאות עבודה.

9. יודגש: כל עוד בוחר הנפגע בגמלאות הגבוהות יותר, אין הניכוי הרעיוני של גמלאות העבודה פוגע באינטרס מבורר שלו. אם הגמלה הגבוהה היא גמלת העבודה, והוא בוחר בה, ישנה זהות בין הגמלאות המשולמות והגמלאות המנוכות. אם הגמלה הגבוהה היא גמלת הנכות הכללית, והנפגע בוחר בה, משמעות יישומו של סעיף 82 היא כי חלק מגמלה זו ייחשב כאילו שולם כגמלת עבודה. לכך נפקות ביחסי המוסד לביטוח לאומי והמעביד (קיומה או אי-קיומה של זכות חזרה). הקושי מתעורר, לכאורה, מקום בו בוחר הניזוק בגמלה הנמוכה יותר, וזו איננה גמלת העבודה. ניתן להעלות על הדעת טעמים לבחירה כזו, ובעיקר, רצונו של הניזוק לקבל מרכיב גדול יותר של הפיצויים בסכום אחד (להבדיל מהתשלום העתי המאפיין את הגמלאות), או, כבענייננו, רצונו לקבל גמלאות גבוהות יותר היום על אף שבחשוב לטווח ארוך מדובר בגמלאות ששיעורן הכולל נמוך יותר (כאמור, נראה שבמקרה כזה יוכל הנפגע להמיר את בחירתו בעתיד, כאשר הגמלאות בענף נפגעי עבודה יהיו גבוהות יותר). החשש הוא כי בנסיבות שבהן מקבל הנפגע לידיה את הגמלאות הנמוכות (גמלת הנכות הכללית) ובה-בעת נעשה ניכוי רעיוני של הגמלאות הגבוהות (גמלת נכות מעבודה), למעשה קטן סכום הפיצויים המשולם לניזוק.

ואולם הצורך בניכוי גמלת הנכות מעבודה מהפצויים שהמעביד חב בהם עומד על כנו. זוהי הוראתו של סעיף 82(ב) לפקודה. גם כאן – זכותו של הניזוק לכלכל את ענייניו ולילך במסלול גמלאות אחר אינו מצדיק התעלמות מהאינטרס של המעביד לשקלל את שווי הביטוח שעבורו שילם בסכום הפיצויים שהוא חב בו. ניתן להביט על כך במשקפי הקטנת הנזק. עקרון הקטנת הנזק הוכר בתחום דיני הנזיקין (ראו למשל ע"א 252/86 גולדפרב נ' כלל חברה לביטוח בע"מ, פ"ד מה (4) 45, 51; ע"א 1530/02 מנורה חברה לביטוח בע"מ נ' יובלים אגודה שיתופית, פ"ד נח(6) 822) וביסודו שיקולים של יעילות ושל צדק (ג' שלו, דיני חוזים (תש"ן) 583; ראו א' פורת, הגנת אשם תורם בדיני חוזים (תשנ"ז) 18-28). עקרון זה משמיע לנו כך: הנפגע זכאי לגמלת נכות מעבודה. אם יבחר בה, זו תבטיח לו קבלת מלוא נזקו (מהמוסד לביטוח לאומי ומהמעביד). היא תגשים באופן מלא את עקרון השבת המצב לקדמותו. אם הניזוק בוחר בכל זאת בגמלה אחרת, זכות היא בידיו, אך אין זה ראוי להתעלם מן הצלע הנוספת במשולש – המעביד – ולהעמידו בעמדת נחיתות מובהקת. מבחינת המעביד, המסלול של ענף נפגעי עבודה נושא בחובו יתרון משמעותי – יתרון שאותו רכש ושאותו מצפה הוא לממש בהגיע יום חבות. סעיף 82 משמר יתרון זה ומאזן כך את האינטרסים הראויים של הצדדים כולם.

10. כאמור, בענייננו, נראה שהגמלאות אשר להן זכאי המשיב כנפגע עבודה הן, בסופו של יום, גבוהות יותר מקצבת הנכות הכללית. כך עולה מחוות-דעת שהגיש האקטואר שי ספיר, וגם המוסד לביטוח לאומי מאשר זאת (אף כי הפער לטענתו קטן יותר). המשיב, לדבריו, בחר בגמלאות הנכות הכללית, משום שלעת הזו עולה קצבת הנכות הכללית על גמלת הנכות מעבודה; יתכן שבעתיד ישנה את בחירתו. מכל מקום, זכותה של המערערת, כמי שבאה בנעלי המעביד, ליהנות מהסדר הניכוי הקבוע בסעיף 82. כך קובע סעיף זה עצמו, בהתייחסו במפורש למקרה שבו בוחר הנפגע בגמלה אחרת, וקביעה זו מגשימה את תכליתו של הסעיף. משכך, יש לקבל את הערעור בסוגיה זו, ולהחזיר את הדיון לבית המשפט המחוזי על-מנת שיברר את טענות הצדדים בדבר שיעור הניכוי ולאחר מכן יורה על ניכוי לפי ההנחיות בפסק-דיננו זה.

יצוין, כי במסגרת הסיכומים המשלימים מטעם המוסד לביטוח לאומי הועלו טענות באשר להסדר ההסכמי השורר בין המערערת לבין המוסד לביטוח לאומי. טענות אלה אינן משליכות על ההכרעה בענייננו, משזו נקבעת לפי הוראות הדין בעניין ניכוי הגמלאות מהפיצויים שהמעביד נושא בהם. ככל שהמוסד לביטוח לאומי סבור כי

עומדת לו זכות חזרה כלפי המעביד מכוח ההסכם – פתוחה בפניו הדרך לנקוט בהליכים מתאימים לבירור שאלה זו.

הערעור מתקבל אפוא במובן אחד, כמוסבר לעיל, ואילו יתר טענות הצדדים – המערערת והמשיב – לא שכנעוני כי קמה עילה מספקת להתערב בפסק-הדין של בית המשפט המחוזי. בנסיבות המקרה, גם לא מצאתי לעשות צו להוצאות.

המשנה-לנשיאה

הנשיא (בדימ.) א' ברק:

אני מסכים.

הנשיא (בדימ.)

השופט א' גרוניס:

אני מסכים.

ש ו פ ט

הוחלט כאמור בפסק-דינו של המשנה-לנשיאה א' ריבלין.

ניתן היום, י"ד בחשוון התשס"ז (5.11.06).

ש ו פ ט

המשנה-לנשיאה

הנשיא (בדימ.)